

Forskrift om nasjonal retningslinje for medisinerutdanning

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet XX.XX.20XX med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 andre ledd.

Kapittel 1 Virkeområde og formål

§ 1 Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir medisinerutdanning, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1.

Forskriften gjelder for 6-årig profesjonsstudium i medisin som består av 360 studiepoeng og gir graden cand. med.

Forskriften skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå, slik at kandidatene som uteksamineres har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon.

§ 2 Formål med utdanningen

Profesjonsutdanningen i medisin skal utdanne leger som kan praktisere kunnskapsbasert medisin i primær- og spesialisthelsetjenesten. Det betyr at legens avgjørelser er basert på forskningsbasert kunnskap, erfaringsbasert kunnskap og pasientenes behov og ønsker.

Utdanningen skal sikre at kandidaten har den nødvendige kompetansen til å kunne utøve legeyrket på en faglig og etisk forsvarlig, reflektert og omsorgsfull måte.

Utdanningen skal gi grunnlag for videre spesialisering og livslang læring. U

Utdanningen kvalifiserer også for andre stillinger innen forskning, utdanning, ledelse, næringsliv og forvaltning.

Utdanningen skal sikre at kandidaten kan utrede, diagnostisere, behandle, følge opp og forebygge sykdom hos den enkelte pasient. Kandidaten skal ha kompetanse til å fremme god helse. Helse forstås som et resultat av interaksjon mellom biologiske, psykologiske og sosiale faktorer på individ- og systemnivå. Legerollen krever høy grad av selvstendighet, integritet, samarbeidsevne og etisk standard.

Utdanningen skal sikre at kandidaten både ivaretar den enkelte pasients velferd og samtidig tar hensyn til samfunnets behov og globale prioriteringer. Kandidaten skal kunne anvende sin medisinske kunnskap, sine kliniske ferdigheter og profesjonsetiske holdninger til å bidra til gode, pasientsentrerte og virksomme helsetjenester. Kandidaten skal etter endt utdanning kunne håndtere komplekse faglige og etiske spørsmål samt kriser og påkjenninger og samtidig ta vare på egen helse.

Avansert medisinsk ekspertise er grunnlaget for legeyrket. Som en integrert del av den medisinske ekspertisen kreves inngående kompetanse i kommunikasjon, ledelse, samarbeid, folkehelse, samfunnsmedisin, forskning, innovasjon og profesjonalitet. Kandidaten er i stand til å etablere trygge relasjoner til pasienter, pårørende og samarbeidspartnere.

Etter fullført utdanning skal kandidaten kunne ta ansvar for god pasientbehandling og pasientsikkerhet gjennom klinisk ledelse og arbeide sammen med andre helseprofesjoner og samarbeidspartnere med et felles mål om å yte helsehjelp av høy kvalitet.

§ 3 Kompetanseområder

Kompetanseområdene gjenspeiler legens sju roller, som er utviklet og anvendt internasjonalt. Kjernekompetansen for en nyutdannet lege er medisinsk ekspertise, og dette er forutsetningen for å fungere som lege. De øvrige seks kompetanseområdene er

nødvendige som en integrert del av sluttkompetansen til nyutdannede leger. Medisინutdanningen er fordelt under følgende kompetanseområder:

- Medisinsk ekspertise
- Kommunikasjon
- Ledelse og systemforståelse
- Samarbeid
- Folkehelse og samfunnsmedisin
- Forskning, vitenskapelighet og innovasjon
- Profesjonalitet

Læringsutbyttebeskrivelsene i § x og x, § x, x og x, § x, x og x x er basert på forskrift 6. september 2017 nr. 1353 om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger § 2, og tilpasset utdanningen.

Kapittel 2 Læringsutbytte for kompetanseområdet medisinsk ekspertise

§ 4 Medisinsk ekspertise - Kunnskaper

Kandidaten

- har avansert kunnskap om alle vanlige sykdommer og symptomer, deres forekomst og årsaker, og utredning, prognose, behandling og forventet behandlingseffekt
- har inngående kunnskap om det friske mennesket i alle aldre, herunder kunnskap om kroppens sammensetning og funksjon, og om menneskets utvikling og funksjoner samt psykiske og sosiale egenskaper og sammenhengene mellom disse
- har inngående kunnskap om grunnleggende biologiske mekanismer og hvordan menneskets funksjoner reguleres, med spesiell vekt på det som har betydning for utvikling av sykdom eller skade
- har inngående kunnskap om hvordan kosthold, fysisk aktivitet og andre levevaner påvirker helse og sykdom og hvordan denne kunnskapen kan utnyttes i behandlingen
- har inngående kunnskap om kroniske og sammensatte sykdommer
- har inngående kunnskap om betydningen av arv og miljø for helse og utvikling av sykdom eller skade
- har inngående kunnskap om legemidler, deres virkninger og bivirkninger, samt systemene for legemiddelovervåkning og melding av bivirkninger
- har inngående kunnskap om de viktigste arbeidsoppgavene og ansvarsområdene for de medisinske spesialitetene
- har inngående kunnskap om vurdering av samtykkekompetanse og lovverk for bruk av tvang
- har bred kunnskap om klinisk presentasjon og forekomst av sjeldne sykdommer med eksempler på utredning, diagnose og behandling
- har bred kunnskap om prinsippene som ligger til grunn for digitale løsninger og teknologi i helsetjenesten, herunder digital sikkerhet

§ 5 Medisinsk ekspertise - Ferdigheter

Kandidaten

- kan gjennomføre en medisinsk konsultasjon, med sykehistorie, klinisk undersøkelse og prosedyrer jfr. nasjonale lister, vurdering, journalføring og bruk av diagnosesystemene

- b) kan gjennomføre diagnostikk og initial behandling av livstruende og akuttmedisinske tilstander, inkludert vurdering av selvmordsfare
- c) kan identifisere og vurdere medisinske problemstillinger og gjennomføre diagnostikk og behandling
- d) kan gjennomføre funksjonsvurdering og igangsette rehabilitering og andre mestringsfremmende tiltak

§ 6 Medisinsk ekspertise - Generell kompetanse

Kandidaten

- a) kan analysere kliniske situasjoner og ta beslutninger på grunnlag av forskningsbasert kunnskap, erfaringsbasert kunnskap og pasientenes behov og ønsker
- b) kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til vurdere prognose, behandlingseffekt og risiko for komplikasjoner, samt henvise videre ved behov for ytterligere undersøkelser eller behandling
- c) *kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å ivareta barn og unges behov for behandling og tjenester og sikre deres medvirkning og rettigheter
- d) *kan anvende digital kompetanse, bistå i utviklingen av og bruke egnet teknologi både på individ og systemnivå
- e) kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å gjenkjenne og håndtere usikkerhet i medisinsk praksis

Kapittel 3 Læringsutbytte for kompetanseområdet – Kommunikasjon

§ 7 Kommunikasjon - Kunnskap

Kandidaten

- a) *har inngående kunnskap om relasjonsbygging og kommunikasjon som grunnlag for å forstå og håndtere situasjoner med pasienter, pårørende og samarbeidspartnere

§ 8 Kommunikasjon - Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan bruke pasientsentrert metode for kommunikasjon, slik at pasientens bekymringer, forventninger og oppfatninger vektlegges
- b) *kan gjennomføre veiledning av brukere, pasienter, pårørende, studenter og relevant personell som er i lærings-, mestrings- og endringsprosesser
- c) kan anvende en kultursensitiv tilnærming og tilpasse språk og atferd til hver enkelt pasient
- d) kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å håndtere kommunikasjon om krevende tema

§ 9 Kommunikasjon - Generell kompetanse

Kandidaten

- a) *kan kommunisere effektivt med pasienter og pårørende på en profesjonell og empatisk måte, inkludert ved bruk av digitale hjelpemidler og tolk
- b) *kan dokumentere og formidle sin faglige kunnskap til pasienter, helsepersonell og allmennhet

- c) kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å ta beslutninger sammen med pasienter og anvende verktøy for samvalg

Kapittel 4 Læringsutbytte for kompetanseområdet ledelse og systemforståelse

§ 10 Ledelse og systemforståelse - Kunnskap

Kandidaten

- a) har bred kunnskap om de viktigste prinsippene for ledelse og finansiering av helsetjenesten
- b) har bred kunnskap om grunnleggende prinsipper og kriterier for prioritering i helsetjenesten
- c) har bred kunnskap om helse- og sosialtjenestenes organisering

§ 11 Ledelse og systemforståelse - Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan anvende faglig kunnskap om ledelsesprinsipper til å utøve klinisk ledelse med beslutningstaking og samarbeid med andre profesjoner og yrkesgrupper i relevante medisinske situasjoner
- b) kan anvende relevant faglig kunnskap til å ta lederskap i og håndtere en akuttmedisinsk situasjon og selv bli ledet i relevante situasjoner

§ 12 Ledelse og systemforståelse - Generell kompetanse

Kandidaten

- a) kan analysere ulike lederstiler og egne styrker og svakheter som leder og deltaker i grupper og team
- b) kan analysere faglig standard og etiske prinsipper for ledelse

Kapittel 5 Læringsutbytte for kompetanseområdet samarbeid

§ 13 Samarbeid - Kunnskap

Kandidaten

- a) har inngående kunnskap om kompetanse, arbeidsoppgaver og ansvarsområder hos samarbeidende profesjoner
- b) har inngående kunnskap om modeller for samarbeid og samhandling i helsetjenesten

§ 14 Samarbeid - Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan anvende egen kompetanse i samspill med pasienter, pårørende og samarbeidspartnere og sammen med disse utarbeide individuell plan
- b) kan reflektere over egen og andres rolle i samarbeid og tverrprofesjonelle team og bidra til god samhandling

§ 15 Samarbeid - Generell kompetanse

Kandidaten

- a) kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på en hensiktsmessig og respektfull måte i møte med pasienter, pårørende og samarbeidspartnere

- b) *kan kommunisere og samhandle tverrfaglig, tverrprofesjonelt, tverrsektorielt og på tvers av virksomheter og nivå, og initiere slik samhandling

Kapittel 6 Læringsutbytte for kompetanseområdet folkehelse og samfunnsmedisin

§ 16 Folkehelse og samfunnsmedisin - Kunnskap

Kandidaten

- a) har inngående kunnskap om grunnleggende faktorer som fremmer god helse og forebygger sykdom på individ og samfunnsnivå; inkludert betydningen av miljøfaktorer, vaksiner, smittevern og deltagelse i arbeidsliv
- b) *har bred kunnskap om sammenhengen mellom helsemessige og sosiale problemer herunder betydningen av sosial ulikhet
- c) har kunnskap om utviklingen av sykdomsforekomst og sykdomsbyrde nasjonalt og globalt, samt hvilke utfordringer dette skaper for helsetjenesten
- d) *kjenner til samers rettigheter, og har kunnskap om og forståelse for samenes status som urfolk
- e) har kunnskap om samfunnets systemer for sikkerhet og beredskap og legers roller og funksjoner i disse

§ 17 Folkehelse og samfunnsmedisin - Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan analysere og iverksette ulike typer forebyggende og helsefremmende arbeid på individ-, gruppe- og samfunnsnivå for alle aldersgrupper, med særlig fokus på barn, ungdom og eldre
- b) *kan anvende oppdatert kunnskap om helse- og velferdssystemet, lover, regelverk og veiledere i sin tjenesteutøvelse og bidra til verdige pasientforløp
- c) kan bruke faglig kunnskap til å iverksette smitteverntiltak og utføre legens melde- og varslingsplikter
- d) kan bruke faglig kunnskap til å skrive sykmelding og legeerklæring og utføre andre former for sakkyndighetsarbeid

§ 18 Folkehelse og samfunnsmedisin - Generell kompetanse

Kandidaten

- a) kan analysere medisinske, økonomiske og etiske forhold og foreta avveininger mellom disse ved prioriteringer i klinisk og samfunnsmedisinsk arbeid
- b) *kan anvende kunnskap om inkludering, likestilling og diskriminering slik at likeverdige helse- og velferdstjenester for alle grupper i samfunnet sikres, uavhengig av sosiokulturell bakgrunn, kjønn, alder, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk
- c) *kan anvende sin kunnskap om helse- og sosialpolitikk i sin tjenesteutøvelse
- d) *kan identifisere og analysere sammenhengene mellom helse, funksjon, utdanning, arbeid og levekår, og kan anvende dette i sin tjenesteutøvelse, både overfor enkeltpersoner og grupper i samfunnet, for å bidra til god folkehelse og arbeidsinkludering
- e) *kan identifisere og følge opp mennesker med sosiale og helsemessige problemer inkludert kronisk sykdom, omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske problemer, samt kunne sette inn nødvendige tiltak og behandling, og henvise videre ved behov

Kapittel 7 Læringsutbytte for kompetanseområdet Forskning, vitenskapelighet og innovasjon

§ 19 Forskning, vitenskapelighet og innovasjon – Kunnskaper

Kandidaten

- a) har inngående kunnskap om vitenskapsteori og forskningsmetoder som anvendes innen medisin og helsefag
- b) har inngående kunnskap om vitenskapelig publisering og andre former for kunnskapsformidling

§ 20 Forskning, vitenskapelighet og innovasjon – Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan analysere nytten og usikkerheten i metoder og resultater for diagnostikk, prognose og behandling
- b) kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forskningsprosjekt under veiledning, i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- c) *kan analysere og kritisk vurdere ny kunnskap og foreta faglige vurderinger i tråd med kunnskapsbasen og nyere forskning

§ 21 Forskning, vitenskapelighet og innovasjon - Generell kompetanse

Kandidaten

- a) *kan bidra til nytenkning, innovasjonsprosesser, tjenesteinnovasjon, systematiske arbeidsprosesser og kontinuerlig kvalitetsforbedring

Kapittel 8 Læringsutbytte for kompetanseområdet profesjonalitet

§ 22 Profesjonalitet – Kunnskaper

Kandidaten

- a) har inngående kunnskap om hva som kjennetegner medisinsk profesjonalitet og kunnskap om legerollen i samfunnet og i historisk perspektiv
- b) har inngående kunnskap om pasient- og brukerrettigheter samt relevant lovverk

§ 23 Profesjonalitet – Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan analysere kunnskap om personvern og taushetsplikt og anvende dette i sitt praktiske arbeid
- b) *kan bruke relevante metoder for å vurdere risiko for uønskede hendelser og bidra til forbedring og pasientsikkerhet ved blant annet å anvende metoder for å følge opp dette systematisk
- c) kan bruke sentrale nasjonale faglige retningslinjer, lokale prosedyrer og digitale verktøy for kunnskapsstøtte

§ 24 Profesjonalitet - Generell kompetanse

Kandidaten

- b) kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å skape tillit hos pasienter, samarbeidspartnere og i samfunnet for øvrig
- c) kan anvende sin kunnskap om relevant gjeldende lovverk og profesjonsetiske retningslinjer og prinsipper i sin yrkesutøvelse
- d) *kan identifisere, håndtere, analysere og reflektere over faglige og etiske problemstillinger i sin tjenesteutøvelse, samt uprofesjonell eller uetisk atferd hos andre leger og annet helsepersonell
- e) kan analysere egne læringsbehov og sørge for egen faglig oppdatering og livslang læring
- f) kan analysere grenser for egen faglige kompetanse, kan søke veiledning og ta hensyn til tilbakemeldinger
- g) kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å ivareta egen helse og bidra til et godt arbeidsmiljø for seg selv og andre

Kapittel 9 Studiets oppbygging og praksisstudier

§ 25 Studiets oppbygging

Profesjonsstudiet i medisin er et seksårig integrert studieløp. Studiet er satt sammen av medisinske basalfag, parakliniske, kliniske og samfunnsmedisinske fag samt tema fra andre fagområder som samfunnsvitenskap, humanistiske fag og teknologi. Klinisk undervisning er en integrert del av studiet. Studiets oppbygging sikrer sammenheng og progresjon mellom fagområdene, sammenheng mellom teori og praksis, og sammenheng mellom studieårene på en måte som understøtter læringsutbyttebeskrivelsene. Det skal være en progresjon i studentenes kompetanse i løpet av studiet, fra det grunnleggende til en helhetlig og avansert, sammensatt kompetanse ved avsluttet studium.

Kandidaten skal kunne utføre kliniske undersøkelser og skal ha praktiske ferdigheter som er nødvendig for å fungere som lege. Lærestedene har ansvar for å utvikle og oppdatere nasjonale lister over nødvendige kliniske undersøkelser og praktiske ferdigheter som underbygger læringsutbyttebeskrivelsene.

§ 26 Praksisstudier

Praksisstudiene bør foregå både i spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten som integrerte deler av studieløpet. Det skal være faglig og praktisk progresjon i praksisstudiene. Omfang av praksis skal være minimum 24 uker. Minst 10 ukers praksis bør gjennomføres i primærhelsetjenesten. Studentene skal i løpet av studietiden delta i arbeid i reelle situasjoner både på sykehus og i primærhelsetjenesten. Anbefalte praksisarenaer i spesialisthelsetjenesten er sykehus, inkludert aktiviteter innen psykiatri og rus- og avhengighetsmedisin. Anbefalte praksisarenaer i primærhelsetjenesten inkluderer fastlege, legevakt, kommunal øyeblikkelig hjelp døgnenhet, helsestasjon, sykehjem og NAV.

Kapittel 7 Ikrafttredelse, overgangsordninger og endringer i andre forskrifter

§ 18 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 01.01.2020. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2021-2022.

UTKAST